

Sp. zn. 6954/2020/VOP/KK
Č. j. KVOP-16026/2021
Datum 20. dubna 2021

Vážená paní
Dipl.-Pol. Jana Maláčová, MSc.
ministřyně
Ministerstvo práce a sociálních věcí
Na Poříčním právu 1/376
128 01 Praha 2

Vážená paní ministřyně,

obracím se na Vás v záležitosti podnětu paní A., nar. xxxx, bytem yyyy (také „stěžovatelka“).

Na základě podnětu stěžovatelky jsem vedl šetření postupu Úřadu práce České republiky, krajské pobočky v Ostravě (dále také jen „úřad práce“), ve věci řízení o rodičovském příspěvku. Dospěl jsem k přesvědčení, že se úřad práce v řízení o rodičovském příspěvku dopustil pochybení spočívajícího v tom, že při rozhodování o nároku na rodičovský příspěvek a jeho výši přihlížel k částce, kterou z celkové částky 220 000 Kč vyčerpala předchozí pečující osoby, tj. otec nezl. Dušana.

Shrnutí podnětu

Stěžovatelce byly rozsudkem Okresního soudu v Ostravě č. j. OP 315/2018-159, 75P a NC 62/2019, s právní mocí dne 2. 7. 2019, svěřeny do pěstounské péče děti Lucie, nar. 2013, Šarlota, nar. 2014, a Dušan, nar. 2017.

Úřad práce stěžovatelce vyplácel rodičovský příspěvek od července 2019 do srpna 2019 v celkové výši 22 400 Kč. Následně úřad práce vydal oznámení o zániku nároku na dávku č. j. 839563/19/OT, ze dne 17. 9. 2019, a to z důvodu vyplacení celkové částky 220 000 Kč na dítě Dušana. Na nezletilého Dušana totiž čerpal rodičovský příspěvek v období od 20. 4. 2017 do 31. 5. 2019 otec dítěte, a to v celkové výši 197 600 Kč.

Stěžovatelka podala dne 5. 10. 2020 novou žádost o rodičovský příspěvek, sp. zn. 59482-20-OT, na Dušana, s nárokem od 21. 9. 2020. Úřad práce rozhodnutím č. j. 861391/20/OT, ze dne 16. 11. 2020, dávku nepřiznal s odůvodněním, že k 1. lednu 2020 již stěžovatelka vyčerpala rodičovský příspěvek 220 000 Kč, a nesplnila tak podmínku pro přiznání nároku na dávku v celkové výši 300 000 Kč.

Podrobně skutkový stav, který jsem na základě šetření zjistil, a své závěry ze šetření popisuji v přiložené zprávě o šetření.

V souladu s § 18 odst. 1 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, jsem vyzval Úřad práce České republiky, krajskou pobočku v Ostravě, aby se k závěrům o šetření vyjádřil.

Vyjádření úřadu

Z vyjádření úřadu práce vyplynulo, že úřad práce postupoval při stanovení nároku na rodičovský příspěvek stěžovatelky podle metodiky Ministerstva práce a sociálních věcí a metodiky Generálního ředitelství Úřadu práce ČR. Uvedl, že dle závěrů MPSV, č. j. MPSV-2017/216017-901/11, jako metodického orgánu pro dávky státní sociální podpory závěr dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2017, č. j. 6 Ads 21/2017-23, nelze obecně rozšiřovat na všechny situace, kdy dojde k převzetí dítěte jinou osobou, jíž dítě bylo do 4 let věku svěřeno. Dle názoru ministerstva tedy nelze souhlasit s rozšířením tohoto výkladu na případy, kdy dochází k převzetí dítěte od jiné osoby, než je pěstoun na přechodnou dobu.

Konkrétně k případu stěžovatelky úřad práce dodal, že se nejedná o pěstouna na přechodnou dobu, tudíž nelze odkazovat a postupovat dle rozsudku Nejvyššího správního soudu.

K aplikaci závěrů vyplývajících z rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové na případ stěžovatelky se úřad práce vůbec nevyjádřil.

Závěrečné hodnocení

Nadále setrávám na svých závěrech, které jsem podrobně vyjádřil ve zprávě o šetření.

Domnívám se, že výklad aplikovaný v řízení úřadem práce, a sice že se při stanovení nároku na rodičovský příspěvek a jeho výši musí přihlížet k částce, kterou čerpala na totéž dítě jiná předchozí oprávněná osoba, je v rozporu s ustanovením § 30 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře a právními závěry vyslovenými Nejvyšším správním soudem v rozsudku č. j. 6 Ads 21/2017-23, ze dne 16. 5. 2017, a Krajským soudem v Hradci Králové v rozsudku č. j. 32 Ad 4/2019-29, ze dne 19. 12. 2019.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2017, č. j. 6 Ads 21/2017-23, je „rodičovský příspěvek dle § 30 a násl. zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, nárokem pečujícího rodiče, nikoli nárokem dítěte, o něj rodič pečuje.“ Současně Nejvyšší správní soud dospěl jazykovým výkladem ustanovení § 30 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře k závěru, že „pečující osobě v nové rodině vzniká nárok na rodičovský příspěvek bez ohledu na to, zda a v jakém rozsahu jej čerpala pečující osoba v předchozí rodině.“

Dle rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové č. j. 32 Ad 4/2019-29, ze dne 19. 12. 2019: „Z novely, důvodové zprávy k novele, zákona o státní sociální podpoře ani z jiného právního předpisu přitom nelze dovodit, proč by měla být ochrana, kterou zákonodárce ve vztahu k maximální možné výši rodičovského příspěvku poskytuje, odepřena pěstounovi, pokud nejde o pěstouna jen na přechodnou dobu.“

Tento rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové řešil obdobný případ, jako je případ paní A. Rozdíl je pouze v tom, že v souzené věci byla žalobkyně po nějakou dobu též pěstounkou na přechodnou dobu.

Jsme nadále přesvědčen, že podle § 30 odst. 1, § 31 odst. 2 a § 7 odst. 2 písm. b) zákona o státní sociální podpoře nejsou stěžovatelka a otec nezl. Dušana, který vyčerpal z rodičovského příspěvku částku 197 600 Kč, společně posuzované osoby. Při změně rodiny

dítěte nelze celkovou výši rodičovského příspěvku 220 000 Kč považovat za částku, kterou sdílí obě pečující osoby z první i druhé rodiny.

Vzhledem k tomu, že úřad práce nezajistil na základě mých závěrů o šetření nápravu, vydávám své závěrečné stanovisko s návrhem opatření k nápravě podle § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv. Závěrečné stanovisko adresuji přímo Ministerstvu práce a sociálních věcí s ohledem na to, že mnou navržené opatření k nápravě nemůže přijmout Úřad práce České republiky.

Z výše uvedených důvodů v souladu s § 19 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, navrhuji, aby ministerstvo zahájilo řízení o přezkoumání rozhodnutí úřadu práce č. j. 861391/20/OT, ze dne 16. 11. 2020, popřípadě přikázalo úřadu práce, aby zahájil řízení o neprávem odepřené dávce – rodičovském příspěvku pro stěžovatelku.

Vážená paní ministryně, dovoluji si Vás požádat, abyste mi v souladu se zákonem o veřejném ochránci práv sdělila, zda Ministerstvo práce a sociálních věcí provede navržená opatření k nápravě. Odpověď očekávám v zákonné lhůtě 30 dnů od doručení stanoviska.

Na vědomí zasílám tuto informaci generálnímu ředitelství Úřadu práce České republiky a stěžovateli.

S pozdravem

JUDr. Stanislav Křeček v. r.
veřejný ochránce práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)

Příloha

Zpráva o šetření ze dne 16. 2. 2021